Dag Daniš: Vláda chce kritikov vakcín kriminalizovať. Ide tým proti očkovaným – Ide hlavne o očkovaných!

- CZ24 News | 14. října 2021

SLOVENSKO: Tento komentár nemá podporiť antivaxerov. Naopak, je určený hlavne pre tých, ktorí sa chcú pravidelne očkovať.

Pozornejšiemu čitateľovi asi neuniklo, že vláda sa chystá proti časti spoločnosti použiť zbrane ťažkého kalibru. Kritikov očkovania sa už nesnaží len verejne odsudzovať, odpisovať a ponižovať. Do hry má vstúpiť Trestný zákon.

A snaha umlčať časť spoločnosti silou.

Trestný zákon ako zbraň

Minister Lengvarský najskôr požiadal policajného prezidenta, aby proti skupinám odporcov očkovania tvrdo zakročil. Presnejšie: aby skoncoval s útokmi (slovnými útokmi) na zdravotníkov.

Pár dní nato Lengvarský pritvrdil. Na stretnutí s generálnym prokurátorom žiadal, aby boli stíhané aj prejavy „dezinformácií" o očkovaní. Hoci na takéto stíhanie chýbajú zákony…

Je celkom zjavné, že vláda sa snaží časť spoločnosti zastrašiť. A umlčať. Hrozba stíhania má ukončiť aj verejné protesty, aj verejnú kritiku masového očkovania. Pretože zaklínadlo „šírenia dezinformácií" sa dá použiť prakticky proti komukoľvek, kto sa snaží o kritiku vakcinácie.

Sloboda v kúte

Tieto trendy neohrozujú len slobodu slova. Na to si už mnohí predsa zvykli. Sloboda má uvoľniť priestor pre pokrok. A pre verejnú bezpečnosť.

Treba priznať, že niektorí zradikalizovaní antivaxeri to preháňajú, šíria bludy aj agresivitu. A malo by sa proti nim zakročiť, ak porušia zákon. Otázna je však miera a intenzita zásahu.

Problémom je, že represívne trendy môžu nepriamo ohroziť aj slobodu výskumu. A otvorenú polemiku – odbornú aj verejnú – o bezpečnosti nových produktov génových inžinierov, ktorým sa hovorí vakcíny proti kovidu.

Vlastne, ono to nie je len hrozba. Už dávnejšie to je holá realita. Keď sme sa pýtali niektorých vedcov a lekárov, ktorí sú zdržanliví k novým očkovacím látkam, prečo to nepovedia nahlas, všetci reagovali rovnako. Majú strach. Majú strach z odvety a útokov médií. Alebo aj z postihov zo strany nadriadených a úradov.

Lekári ako Ivan Vorčák, ktorí aspoň občas zverejňujú kritické blogy, patria medzi svetlé (hoci nie veľmi viditeľné) výnimky.

Ak k tomu prirátame drsné slová ministra Lengvarského o trestnom stíhaní za „dezinformácie o očkovaní", priestor pre otvorené polemiky a slobodný výskum bude ešte užší. Správy zo sveta sú predsa pri tejto téme jasné: za dezinformáciu sa majú považovať tvrdenia, ktoré spochybňujú

bezpečnosť nových schválených vakcín (zhodou okolností tých vakcín, za ktoré výrobcovia odmietajú ručiť).

Jednoducho: otázka bezpečnosti masového očkovania má byť tabu.

Ide hlavne o očkovaných

Tento chorý stav pritom ohrozuje skôr očkovaných ako neočkovaných (nezaočkovaným môže byť srdečne jedno, či skúmanie bezpečnostného profilu a kontraindikácií vakcín napreduje, alebo viazne). Práve v záujme očkovaných by malo byť, aby tu existovala slobodná diskusia, vplyvní a rešpektovaní kritici a verejný tlak. Tlak na zverejňovanie zmlúv s výrobcami, tlak na nezávislý výskum a štúdie, tlak na národné regulačné úrady, aby aktívnejšie skúmali a vyhodnocovali nežiaduce účinky a kontraindikácie.

A napokon aj tlak na ministerstvo, aby ukazovalo otvorený a kritický prístup. Nie plochý a propagandistický.

Z pohľadu zaočkovaných tu máme len dve možnosti.

Prvou je zdravá a otvorená diskusia o bezpečnosti vakcín. S podporovateľmi aj kritikmi plošného očkovania. K otvorenej diskusii patrí aj právo na omyl. Raz sa môže pomýliť Martin Smatana, keď v prognóze varoval, že prvá vlna vyvrcholí v lete a v nemocniciach bude naraz 24-tisíc ľudí (a môže sa pomýliť bez toho, aby mu hrozilo stíhanie za šírenie poplašnej správy). Inokedy sa môže pomýliť skeptik, ktorý precenil vedľajšie účinky vakcín pre vekovú skupinu 65 – 75 rokov.

Vo výsledku je však polemika prospešná. Hlavne pre záujemcov o pravidelné očkovanie. Iba v slobodnom a férovo nastavenom prostredí s kvalitnou oponentúrou sú výrobcovia pod tlakom – aby dolaďovali svoje očkovacie látky. A aby prihliadali viac na možné riziká než na veľkosť trhu a marketing.

Druhá možnosť je, že tieto témy budú čoraz viac tabu. So snahou nielen verejne odsudzovať, ale rovno kriminalizovať tých, ktorí majú k „dobrovoľnému očkovaniu“ a bezpečnosti vakcín vážne výhrady.

Takto nastavené prostredie nebude prospešné pre spotrebiteľa, ale skôr pre výrobcu. A pre jeho obchodnú politiku.

Na Slovensku sa pestuje a podporuje druhá možnosť.

Verejný tlak

Našťastie, v iných krajinách je diskusia o niečo otvorenejšia.

Odborný poradný panel americkej FDA odmietol požiadavku Pfizeru na plošné nasadenie tretej dávky. Viacerí experti tiež deklarovali výhrady k očkovaniu detí od piatich rokov. Pripomenuli, že pre deti a mladších spravidla nie je rizikom ochorenie kovid, no existujú riziká spojené s očkovaním (hlavne zápaly srdcového svalu).

Japonci na jar stiahli niektoré šarže mRNA vakcín od Moderny. S vysvetlením, že boli kontaminované.

Švédsko a Island pozastavili očkovanie mladých vakcínami od Moderny (pre prípady zápalov srdcového svalu).

Nórski experti neodporučili očkovanie látkami od spoločností AstraZeneca a Johnson & Johnson. Dôvodom boli zriedkavé, ale veľmi vážne vedľajšie účinky (ťažké trombózy). Nešlo však o zákaz.

Dánsko celkom zastavilo očkovanie týmito vakcínami.

Nemecká očkovacia komisia v júni neodporučila plošné očkovanie detí a mládeže – pre nedostatok dát o bezpečnosti a efektivite očkovania tejto vekovej skupiny.

V ďalších krajinách sa skúma možná súvislosť niektorých vakcín s vysokým krvným tlakom, hlbokou žilovou trombózou, zápalmi.

Jednoducho: otázka bezpečnosti vakcín nie je uzavretá, ale otvorená. Sme v prvej generácii nových vakcín proti kovidu a v prvom roku ich masového a opakovaného používania. Ide o dynamický proces, pri ktorom treba neustále prehodnocovať očkovanie konkrétnych skupín. A spresňovať kontraindikácie a možné riziká (akokoľvek zriedkavé).

Vakcíny sa, na rozdiel od liekov, nepodávajú len chorým ľuďom s informovaným súhlasom, vynucujú sa preventívne pre široké skupiny. Preto musia byť nároky na ich bezpečnosť maximálne.

Prechodné nedostatky sa dajú riešiť tak, aby boli nové vakcíny dostatočne efektívne a bezpečné pre tých, ktorí sa rozhodnú pre očkovanie. Má to len jednu zásadnú podmienku. Kritický otvorený prístup. Nie manipulatívny, kde sa výhrady trestajú.

Príklad „dezinformácie“

Žiaľ, Slovensko sa vybralo represívnou cestou. A hneď na začiatku. Keď na jar zomrela mladá učiteľka po vakcíne od AstraZenecy a následnej trombóze, ŠÚKL spojitosť s očkovaním odmietol. Úrady hovorili o konšpirácii, dezinformácii a šírení poplašnej správy. Redaktorku RTVS potrestali (hoci pár dní nato Európska lieková agentúra pripustila, že vakcíny od AstraZenecy môžu spôsobovať trombózu a vážne následky; viaceré krajiny prijali opatrenia na elimináciu rizík).

Diskusie o indikácii vakcín na Slovensku prakticky neexistujú. Namiesto priorít – očkovania ohrozených skupín – sa zameriavame na očkovanie mladých a detí. Ako priznáva ministerstvo, ide sa podľa pokynov výrobcov.

Najnovšie minister Lengvarský po boku policajného prezidenta alebo generálneho prokurátora varuje, že „dezinformácie o očkovaní“ sa budú trestne stíhať.

Redaktorka RTVS, ktorá bola za reportáž o rizikách jednej z vakcín potrestaná iba zamestnávateľom, mala vlastne šťastie.

Úlohu to však aj tak splnilo. Ďalšie kritické reportáže si už nijaká televízia nedovolila. Mlčali aj lekári (vrátane tisícov z tých, ktorí očkovanie proti kovidu odmietli).

Po novom budú v nácviku mlčania ešte dôslednejší.

Je to škoda.

Bezpečnosť a dôveryhodnosť očkovacieho programu v každej krajine závisí od toho, koľko kriticky uvažujúcich hláv sa zapojí do výskumov, do vyhodnocovania národných dát o vedľajších účinkoch a do debát o lepšom cielení očkovania. Alebo od úrovne verejnej a mediálnej kontroly.

Asi netreba dodávať, ako má podľa vlády vyzerať debata a verejná (mediálna) kontrola na Slovensku.

Ako v base.

Autor: Dag Daniš